

Brug arbejdspladsen i sundhedsindsatsen

Af Jane Korczak, næstformand 3F og Steen Rügge, direktør City renovation.

Det er ikke kun vigtigt for skraldemanden og rengøringsassistenten, at uligheden i sundheden mindskes. Også arbejdsgiveren har gavn af sunde medarbejdere. Hvis regeringen og kommunerne forpligter sig, kan vi via arbejdspladsen én gang for alle gøre op med uligheden i sundhed.

Michael er skraldemand, og sammen med kollegaerne er han begyndt at spille fodbold to gange om ugen. I deres kantine bliver der nu også serveret sund morgenmad hver dag. Motionen og den sunde mad giver Michael mere overskud. Samtidig gør det også hans chef tilfreds, for de sunde vaner giver færre sygedage og mindre nedslidning. Alt i alt har vi her det man lidt kækt kan kalde en 'win-win-situation.'

Desværre er der rigtig mange, der har svært ved at få taget hul på motion og sundhed. Ikke fordi de ikke vil – for hvem vil ikke leve længere og have mere overskud?

Men fordi det spiller ind, hvilken type arbejde vi har. Mange danskere har hårde jobs, der tærer på kroppen. Andre arbejder alene eller får hjulene til at dreje rundt, mens vi andre sover. Det gælder også for skraldemedarbejderne hos Cityrenovation. Vi kan sagtens se, at det kan være sværere for vores medarbejdere at finde det fysiske overskud til at dyrke motion i fritiden, end for en person, der har siddet ved et skrivebord det meste af dagen.

Sundhed hænger tæt sammen med dit arbejdsliv, og desværre er det sådan, at kortuddannede i dag gennemsnitligt dør op til 10 år tidligere end kollegaer med en lang uddannelse - en forskel, der er øget igennem de sidste mange år.

Lighed i sundhed er noget, der ligesom den berømte nål i høstakken, er forsvundet. Det er – hvis vi skal blive i metaforen – noget hø. Både for den enkelte arbejder, men også for arbejdsgiveren.

Sunde og tilfredse medarbejdere skaber en bedre stemning, større kvalitet i produktionen og en bedre bundlinje. Mange sygedage kan nemlig koste virksomheden dyrt.

Men hvorfor er der så stadig mange arbejdspladser, der ikke i tilstrækkelig grad har fokus på medarbejdernes sundhed? Det handler naturligvis om økonomi. Og om de udfordringer som danske arbejdspladser i øjeblikket står overfor. Der er ikke altid overskud til at se længere frem, og lave den slags langsigtede investeringer i sunde medarbejdere. Men det handler også om noget andet. Det handler om, at vi skal blive langt bedre til at sammentænke den forebyggende sundhedsindsats, som kommunerne i dag har ansvaret for med den indsats, der foregår ude på arbejdspladserne. Hvorfor er der ikke langt flere kommuner, der tænker arbejdspladsen ind som arena for forebyggelsen?

Viljen og interessen for at gøre noget for medarbejdernes sundhed er til stede på langt de fleste arbejdspladser, men virksomhederne mangler opbakning til at løfte opgaven.

Sundhedsminister Nick Hækkerup er nu kommet med et ambitiøst politisk udspil, som skal sætte ulighed i sundhed på dagsordenen. Det er en opgave, vi gerne vil være med til at løfte. Det glæder os, at sundhedsministeren nu lægger op til, at der skal tilbydes sundhedstjek for at styrke indsatsen for en bedre og mere ligeligt fordelt sundhed. Det ligger jo lige til højrebænet, at de sundhedstjek kunne finde sted i et samarbejde med kommuner og arbejdspladser.

Som arbejdsgiver og fagforening har vi et solidt samarbejde på en lang række områder, og er igennem årene nået langt i arbejdet med at sikre gode arbejdspladser. Nu er tiden kommet til, at vi sætter os et fælles mål om øget sundhed. I et tæt samarbejde med det offentlige vil vi kunne give sundheden et løft - særligt for dem med det største behov.

I et fælles sundhedsprojekt har vi allerede fået en forsmag på hvor langt vi kan nå. De seneste par år har 3F sammen med Cityrenovation og 52 andre arbejdspladser givet 6000 medarbejdere fra industri-, transport- og rengøringsbranchen et sundhedstjek. Tjekkene blev fulgt op af en dialog mellem medarbejdere og ledelse om, hvilke initiativer, der skulle iværksættes på den enkelte arbejdsplads. Og vi kan se, at det virker.

Evalueringsrapporten og de samlede resultater taler deres eget tydelige sprog: Flere er generelt begyndt at spise frugt, grønt og fedtfattigt. Forbruget af fastfood og sukker er blevet mindre. 20 procent af rygerne er stoppet. Der er blevet sat gang i mere end 340 aktiviteter på arbejdsmiljø- og sundhedsområdet. Og ud af den femtedel, der blev henvist til egen læge ved det første tjek- er en tredjedel kommet i medicinsk behandling.

Men vi kan også se, at der stadig er langt igen. Ikke alt er lykket. Hverken hos Cityrenovation eller på de øvrige deltagende virksomheder. For der er brug for en langvarig forpligtelse til at gøre op med uligheden i sundheden. Der er brug for, at kommunerne spiller en rolle med deres viden, styrke og erfaring, så Cityrenovation og andre lignende arbejdspladser ikke skal løfte opgaven alene.

Når kloge professorer er ude at fortælle, at sundhedstjek og livsstilssamtaler ikke har nogen positiv effekt, må vi blot konstatere, at det ikke er den virkelighed, vi kender til. I den virkelige verden har initiativerne en effekt, og de er et vigtigt værktøj. Vi ved, at målrettede sundhedstjek kan være motiverende for den enkelte, og være en kickstart for at omlægge sit liv i en sundere retning.

Vi ved, at mange kortuddannede ikke af sig selv får foretaget et sundhedstjek, men gerne gør brug af tilbuddet, når det er der.

Vi ved, at mange kortuddannede går rundt med ubehandlede sygdomme, der kan forkorte deres liv.

Vi ved, at mange kortuddannede foretrækker en kollektiv ramme - f.eks. via arbejdspladsen - som udgangspunkt for motion.

Og vi ved, at timelønnede har større risiko for nedslidning på grund af hårdt fysisk arbejde, og derfor har endnu større behov for en sund krop.

Arbejdspladsen er en helt central løftestang. Både til at forbedre sundheden, men også til at undersøge, hvad der virker – og hvor det er skævt.

Arbejdspladsen er afgørende for vores sundhed. Ikke bare fordi, det er her, vi bruger halvdelen af vores vågne tid, men også fordi vores arbejdsvaner – og uvaner – er vigtige.

Så hvis regeringen og kommunerne forpligter sig, kan vi via arbejdspladsen én gang for alle gøre op med uligheden i sundhed.

Et godt og sundt arbejdsliv er vejen til bedre livskvalitet. Og det er vigtigt – både for medarbejdere, virksomhedernes bundlinje og for samfundet.